

високим рівнем агресивності оцінюють себе більш чесними, більш надійними, сумлінними, відповідальними, послідовними у поведінці, у зв'язку з чим схильні проявляти надмірну сміливість, почуття власної гідності, незалежності.

Отже, проведений кореляційний аналіз дозволив нам визначити місце захисних психологічних механізмів в структурі особистості підлітків з різним рівнем агресивності. У даному дослідженні зображено основну тенденцію до більш активного використання механізмів психологічного захисту підлітками з високим рівнем агресивності, у порівнянні з підлітками, котрі мають низький її рівень. Використання брехні як механізму психологічного захисту у підлітковому віці є доволі розповсюдженим явищем, адже воно допомагає підліткам стабілізувати свій емоційний стан, тим самим забезпечивши цілісність особистості та психологічне здоров'я.

1. Бабій М.Ф. Генезис невербальних проявів обману у неповнолітніх. *Психологія: реальність і перспективи*. 2016. № 7. С. 21–24.

2. Холодний Ю.І. Поліграфи («детектори брехні») та безпека. М: Світ безпеки, 1998. 221 с.

3. Calvete E., Orue I. Violencia filio-parental: frecuencia y razones para las agresiones contra padres y madres *Behavioral Psychology/Psicologia Conductual*. 2016. № 24. P. 481–495.

4. Simmons M., McEwan T., Purcell R., Ogloff J. Sixty years of child-to-parent abuse research: what do we know and where do we go? *Aggression and Violent Behavior*. 2018. № 38. P.31–52.

Сергій ВОЛОЧІЙ

аспірант кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (м. Дніпро, Україна)

ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА НЕВИКОНАННЯ ЗАКОННИХ ВИМОГ ПРОКУРОРА (ст. 185-8 КУпАП)

Прокуратура виступає важливим суб'єктом владних повноважень, головною метою якого є захист прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави. Значною мірою це стосується справ про адміністративні правопорушення та інституту адміністративної відповідальності загалом.

У відповідності до статті 7 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП) «Забезпечення законності при застосуванні

заходів впливу за адміністративні правопорушення», «...Прокурор здійснює нагляд за додержанням законів при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення шляхом реалізації повноважень щодо нагляду за додержанням законів при застосуванні заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян» [1].

Крім того, згідно статті 250 КУпАП «Прокурорський нагляд за виконанням законів при провадженні в справах про адміністративні правопорушення», здійснюючи нагляд за додержанням і правильним застосуванням законів при провадженні в справах про адміністративне правопорушення прокурор (заступник прокурора) мають наступні права: 1) порушувати провадження в справі про адміністративне правопорушення; 2) знайомитися з матеріалами справи; 3) перевіряти законність дій органів (посадових осіб) при провадженні в справі; 4) брати участь у розгляді справи; 5) заявляти клопотання; 6) давати висновки з питань, що виникають під час розгляду справи; 7) перевіряти правильність застосування відповідними органами (посадовими особами) заходів впливу за адміністративні правопорушення; 8) вносити подання, оскаржувати постанову і рішення по скаргі в справі про адміністративне правопорушення, а також вчиняти інші передбачені законом дії. Цією ж статтею передбачено обов'язкову участь прокурора при розгляді справи судом у провадженні в справах про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 172-4 – 172-9, 172-9-2 КУпАП [1].

Наведені положення КУпАП кореспондуються із Законом України «Про прокуратуру», відповідно до п. 4) ч. 1 статті 2 «Функції прокуратури», на прокуратуру покладаються функції з нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян [2].

Варто погодитись із тим, що діяльність органів прокуратури викликає асоціацію, головним чином, із наглядовою діяльністю. Втім, як слушно відмічає О. Таможня, специфікою адміністративно-юрисдикційних проваджень прокурора у справах про адміністративні правопорушення є те, що вони здійснюються у трьох формах: 1) прокурор як суб'єкт, уповноважений на складання протоколів про адміністративні правопорушення в певних категоріях справ; 2) прокурор як учасник судового розгляду справ про адміністративні правопорушення, в тому числі як обов'язковий учасник судового розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією; 3) прокурор як суб'єкт, що здійснює нагляд за додержанням законів при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення шляхом реалізації повноважень щодо нагляду за додержанням законів при застосуванні заходів примусового характеру, пов'язаний з обмеженням особистої свободи громадян [3, с. 120-121].

Отже, однією з наведених форм, є участь прокурора як лідируючого суб'єкта – особи, уповноваженої скласти протокол про адміністративне

правопорушення (статті 172-4 – 172-20, 185-4, 185-8, 185-11 КУпАП). Серед вказаних статей викликають зацікавленість особливості адміністративної відповідальності за невиконання законних вимог прокурора, що передбачено статтею 185-8 КУпАП [1].

Зауважимо, що згідно КУпАП, ухилення від виконання законних вимог прокурора передбачає дві форми протиправної поведінки: по-перше, невиконання посадовою особою законних вимог прокурора, що тягне за собою накладення штрафу від 20 до 40 н.м.д.г.; по-друге, ухилення від виконання законних вимог прокурора щодо прибуття в орган прокуратури. За це передбачено накладення штрафу від 20 до 80 н.м.д.г. [1].

Найбільший інтерес та складність у застосуванні норми вказаної статті полягає в тому, що Законом не визначено вичерпний перелік вимог прокурора. Замість цього у національному законодавстві використовується поняття вказівка прокурора. Приміром у ч. 1 статті 25 «Нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство» Закону України «Про прокуратуру» закріплено, що: «Письмові вказівки прокурора органам, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання та досудове слідство, надані в межах повноважень, є обов'язковими для цих органів і підлягають негайному виконанню» [2]. Виникає питання, а як бути з усними вказівками (дорученнями) і чи будуть вони вважатись законними, якщо на це не має відповідної нормативної підстави, але вони здійснені в межах та у відповідності до чинного законодавства?

Інший проблемний аспект полягає у тому, що КУпАП та Закон України «Про прокуратуру» не визначає вичерпного кола посадових осіб – суб'єктів відповідальності за досліджуваною статтею 185-8 КУпАП. Це означає, що будь-яка посадова особа, на яку поширюється законність вимоги прокурора, підлягає відповідальності за протиправні дії, що полягають в невиконанні відповідних вимог або вимоги.

У підсумку можна стверджувати про те, що наявність певної законодавчої невизначеності стосовно переліку законних вимог прокурора та форм їх вираження, а також кола посадових осіб – спеціальних суб'єктів адміністративної відповідальності за протиправні дії в таких справах, ускладнює правозастосовну практику у таких справах. Як наслідок, це може призвести до зменшення ефективності дії механізму реалізації норм права загалом та чинити негативний вплив на авторитет органів прокуратури.

---

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

2. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>

3. Таможня О. Основні форми та специфіка адміністративних юрисдикційних проваджень прокуратури України у справах про адміністративні правопорушення. *Jurnalul juridic național: teorie și practică*. 2020. № 3. С. 118–125.